

Douane
Ministerie van Financiën

Jaarverslag Overleg Douane Bedrijfsleven (ODB) 2021

Inleiding

Binnen het Overleg Douane Bedrijfsleven (ODB) bespreken vertegenwoordigers van de publieke en private sector vraagstukken rond het EU-buitengrensoverschrijdende goederenverkeer, douanelogistiek en douaneafhandeling. Het ODB heeft sinds 2016 de status van National Trade Facilitation Committee (TFC)¹ van de World Trade Organization. Aan deze tafel zoeken Douane Nederland en koepelorganisaties uit vooral de handel en logistiek gezamenlijk naar een optimale balans tussen handhaving en handelsfacilitatie.

Het ODB kent een algemeen overleg, waarvan er in 2021 twee werden gehouden. Daarnaast onderscheiden we het ODB IT, het ODB Actueel en het ODB MLT (middellange termijn), die in 2021 elk viermaal bijeenkwamen. Alle drie kunnen ze (tijdelijke) klankbordgroepen en werkgroepen in het leven roepen en activiteiten organiseren (denk aan themasessies en webinars). Helaas was het door de coronamaatregelen in 2021 niet mogelijk het ODB Event te organiseren.

Met dit jaarverslag laten we zien welke belangrijke onderwerpen het afgelopen kalenderjaar aan de orde kwamen in het ODB. Daarnaast gaan we in op de voortgang van de Strategische Ontwikkelagenda Douane Bedrijfsleven. Op die manier willen we de lezer een globaal beeld geven van wat de samenwerking binnen het ODB zoal inhoudt.

1. Belangrijke ontwikkelingen rond en in het ODB

Ontvlechting Belastingdienst-Douane

In 2021 zijn verdere stappen gezet in het proces van de ontvlechting van de Belastingdienst. De Douane is niet langer onderdeel van de Belastingdienst, maar is nu een zelfstandig Directoraat-Generaal onder het Ministerie van Financiën. Met een eigen Directeur-Generaal Douane, die het ODB voorziet. Deze nieuwe positie biedt de Douane ruimte om zich meer autonoom en daarmee sterker te positioneren. Dit is al zichtbaar op bijvoorbeeld de website 'Douane voor bedrijven', waarop een aparte pagina met informatie voor en over het ODB is gekomen. Daar worden behalve de overlegdata ook de ODB-vergaderstukken gepubliceerd. Deze stukken werden voorheen op een andere wijze extern gedeeld.

Samenstelling ODB

In 2021 is de samenstelling van het ODB enigszins veranderd. Gezien de toenemende impact van automatisering op onder meer het aangifteproces van de Douane is de Alliantie Douane Software Leveranciers (ADS) toegetreden tot het ODB Algemeen. Dit is een positieve ontwikkeling, aangezien de ADS diepgaand inzicht heeft in de digitale douane-gerelateerde bedrijfsvoering van een grote diversiteit aan bedrijven. Verder is het proeflidmaatschap van het ODB Actueel van de verenigde Register Belastingadviseurs omgezet in een vast lidmaatschap.

ODB-lid onderscheiden

Zeervmeldenswaardig is dat in 2021 een van de ODB-leden uit het bedrijfsleven een Diplôme d'Honneur van de *World Customs Organization* heeft gekregen. Dit is de hoogste onderscheiding die de douanewereld kent. Het ODB-lid ontving dit blijk van dank en waardering voor zijn jarenlange inzet voor de samenwerking tussen bedrijfsleven en Douane.

1 Artikel 23 Trade Facilitation Agreement.

2. Belangrijke thema's van het ODB in 2021

Brexit

Begin 2021 was Brexit een feit. Zowel voor als na het Britse vertrek uit de Europese Unie is vanuit het ODB intensief overlegd met het bedrijfsleven in het Verenigd Koninkrijk over verwachte en ervaren knelpunten. Dat gebeurde in de bilaterale *Trade Facilitation Committee UK / Netherlands meetings*. Deze overleggen werden voorgezeten door de DG Douane en de *Director-General of the Border and Protocol Delivery Group (BPDG)* van het Britse *Cabinet Office*.

Net als in voorgaande jaren zijn in 2021 in Nederland onder de paraplu van het ODB ook Brexit-specifieke klankbordgroep-overleggen geweest met de ferrymaatschappijen en -terminals. En is verder invulling gegeven aan de nauwe privaat-publieke samenwerking inzake Brexit, zoals op het vlak van de voorlichtingscampagne 'Get ready for Brexit'. Deze samenwerking heeft bijgedragen aan een goede overgang naar de 'derde-land-status' van het VK.

E-commerce

Een van de hoofdthema's van 2021 was e-commerce, en meer specifiek de implementatie van nieuwe Europese wetgeving op dit gebied per 1 juli 2021. Rond dit onderwerp werd een tijdelijke klankbordgroep ingesteld, waarin behalve ODB-leden ook enkele niet-verenigde e-commercebedrijven en de Belastingdienst zitting hadden. Zij bogen zich over onder meer de juridische implicaties voor het bedrijfsleven, mogelijk misbruik van het zogenoemde iOSS-nummer, het nieuwe douaneaangiftesysteem DECO en de zogenoemde negatieve lijst. De klankbordgroep leverde een bijdrage aan de totstandkoming van een lijst met Q-&-A's over de nieuwe wetgeving, die in juni werd gepubliceerd op de speciale e-commerce webpagina van de Douane. De Douane, de Belastingdienst en de meest betrokken bedrijven heb zo gezamenlijk gezorgd voor een goede overgang.

EU-datamodel en aanpassing aangiftesystemen

De implementatie van het EU-datamodel (en de daaruit voortvloeiende veranderingen in aangiftesystemen: van AGS naar DMS, van GPA/SPA/IIAA naar DMS en de auditfile) is een van de grootste IT-projecten van de Douane in deze eeuw. ODB-leden zijn hier al drie jaar mee bezig, onder meer in de ODB-klankbordgroep IIAA naar DMS.

ICS2/Binnenbrengen

In 2021 werd ook voor ICS2/Binnenbrengen een klankbordgroep in het leven geroepen. Deze houdt zich ook de komende jaren bezig met de gevolgen in Nederland van de invoering van de tweede release van ICS. En van de DWU-brede ontwikkelingen op het gebied van tijdelijke opslag, het aanbrengbericht en het plaatsingsbericht. Ook in deze klankbordgroep zitten naast ODB-leden enkele niet-verenigde marktdeelnemers.

Container Vrijgave Bericht (CVB)

Na jarenlange voorbereiding werd in de tweede helft van 2021 het eerste plateau van het Container Vrijgave Bericht (CVB) geïmplementeerd. Vanaf 4 oktober 2021 toetst de Douane bij invoer of het schip is aangekomen, of de goederen beschikbaar zijn voor een controle en of de (vooraf-)aangifte correct verwijst naar de voorafgaande regeling. Deze toetsing moet mede voorkomen dat goederen van een terminal worden weggevoerd zonder dat er zekerheid is of aan de douaneverplichtingen is voldaan. Daarnaast moet de toetsing bijdragen aan het oplossen van de problematiek rond mismatches, waarmee de Douane al lange tijd kampt.

Douane, bedrijfsleven en Portbase hebben in de aanloop naar de implementatie van het CVB intensief samengewerkt. Onder meer door samen de campagne www.vorbereidophetcvb.nl te lanceren. Deze voorlichting heeft in belangrijke mate bijgedragen aan de mogelijkheid voor ketenpartners om zich goed voor te bereiden. Verder zijn er gezamenlijk themasessies CVB georganiseerd, waarbij ook de zorgen bij het bedrijfsleven zijn geadresseerd. Er bestond namelijk vrees dat de start van plateau 1 zou leiden tot logistiek oponthoud op de terminals. Uiteindelijk is de invoering zonder noemenswaardige problemen verlopen, mede dankzij de goede samenwerking tussen de ketenpartners in het ODB. De komende jaren zal verder worden samengewerkt aan de voorbereiding van de volgende plateaus.

Overige besprekpunten, vragen en communicaties

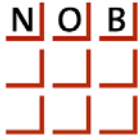
Behalve over genoemde hoofdzaken, is er veel en intensief overleg geweest over andere issues. Zoals over de verbetering van de kwaliteit van data, over de ontwikkeling van de zogenoemde WVP-tool (Werkverdeelpunten), over het inventariseren van wensen met betrekking tot de contacthistorie op portalen als MijnDouane en het *European (Customs) Trader Portal* en over de doorontwikkeling van het Bewijs van Goede Dienst. Ook is gewerkt aan een nieuwe versie van de externe releasekalender, die bedrijven uitgebreider gaat informeren over de gevolgen van nieuwe releases. Buiten de ODB-vergaderingen om heeft de Douane zeer uiteenlopende vragen van het bedrijfsleven beantwoord, communicaties met het ODB gedeeld en het ODB bij eigen algemene communicaties betrokken.

3. Strategische Ontwikkelagenda

Het ODB heeft een zogenoemde Strategische Ontwikkelagenda Lange Termijn. Het bedrijfsleven heeft daarvoor in 2021 enkele visiedocumenten ingebracht. Hieruit is onder meer het periodiek sub-overleg 'Samen optrekken in Brussel' voortgekomen. In dat overleg wordt gesproken over mogelijkheden om invloed uit te oefenen op de ontwikkeling van Europese douanewetgeving.

De visiedocumenten van de Strategische Ontwikkelagenda vertonen duidelijke overeenkomsten met de prioritaire initiatieven uit het Strategisch Meerjarenplan (SMP) van de Douane. Daarom is er voor gekozen de ODB-overlegstructuur te koppelen aan een aantal activiteiten en programma's uit het SMP, zoals Gelaagde Handhaving en Klantgericht Toezicht. Het bedrijfsleven heeft daarvoor in 2021 nuttige input aangedragen.

Voor de korte termijn heeft het bedrijfsleven in 2021 geen nieuwe prioriteiten benoemd. De korte-termijn-prio's 2020 zijn of afgedaan, of de afhandeling ervan is geborgd via de betreffende ODB-werkgroepen.

Dit is een uitgave van:

Douane Nederland

©2022

ODB 003 - 1Z11FD